

"Eesti esimene raamat on olnud selleks nurgakiviks, mille peale meie oma rahva jõudusid koondades oleme üles ehitanud oma vaimse templi. Mida kõrgemale ja kaugemale vaimus jõuame, seda kindlamalt ja tugevamalt ehitame oma Eesti riiki." Niiuguste sõnadega pöördus riigivanem Konstantin Päts eesti raamatu 400. aastapäeva aktusel viibijate poole Estonia kontserdisaalis 8. septembril 1935. aastal. Raamatu aastale on kinokroonika üsna suurt tähelepanu pööranud: 1935. aastal on sellele pühendatud terve ringvaade, kajastatud on ka muid kirjandusega seotud sündmusi: O. Lutsu "Nukitsamehe" lavastust Draamastuudio Nukuteatris, Raamatufondi kirjandusauhindade jagamist, kus muu hulgas on kinolinale jäädvustatud ühena vähestest kordadest ka A. H. Tammsaare, kirjanike riigivanema vastuvõtul Kadrioru lossis jne. Siin esitatud fotod raamatu aastast 1935 ongi enamikus filmikaadrid eespool viidatud aastapäevaaktusest. 1936. aastal valmis "Eesti Kultuurfilmis" kaheosaline lühifilm "Eesti Raamat. Pildistusi eesti kirjanduse 400-aastaselt arengu teelt", mille režissöör on P. Sepp ja operaator K. Märsk. Film annab ülevaate nii tolaeagsest trükiprotsessist, alates paberi valmistamisest, kui ka tuntud kirjanikest (Fr. R. Kreutzwaldist, L. Koidulast, A. Kitzbergist, J. Liivist, E. Vildest, jt) ning nendega seotud paikadest.

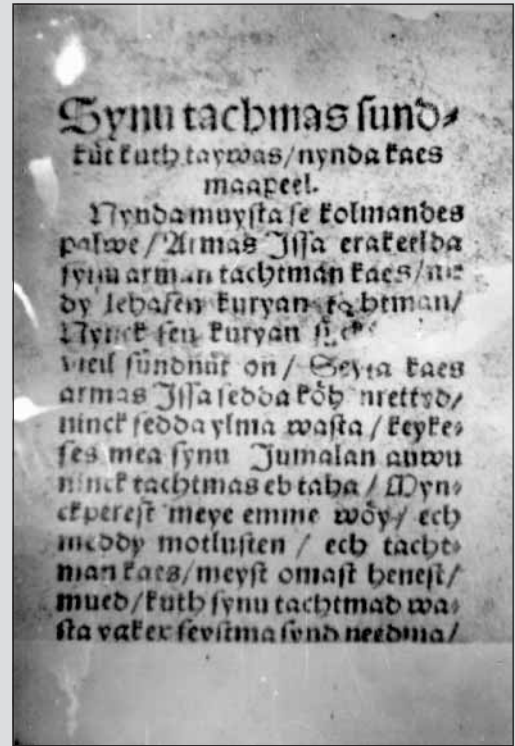
1975. aastal peeti aga Eesti Raamatu 450. aastapäeva, mille auks oli korraldatud näitus "Eesti Raamat 1525–1975". Näituse eksponaatidest ülevaadet andes peatus kaamerasilml tol ajal muidugi ideoloogiliselt tasakaalustatult kõigepealt V. I. Lenini ja K. Marxi kogutud teostel, seejärel "Kalevipoja" vanal väljaandel ning A. H. Tammsaare "Tõe ja õiguse" köidetel.

Täienduseks lisan diktori teksti: "Tähtpäeva puhul jutustavad Kunstihoone avarad saalid eesti raamatu ajaloost, kirjastustegevusest, raamatu kujundusest ja tema osast rahva arengus. Meil trükitud kirjavara moodustab 85 000 eri raamatut, millest enam kui pooled on ilmunud Nõukogude Eestis."

1975. aasta ringvaadetes on järgmised kirjanduselu puudutavad palad: A. Veimeri memuaarideraamat, portreepala luuletaja E. Hiirest seoses tema 75. sünnipäevaga ja kirjanike laupäevak Vargamäel.

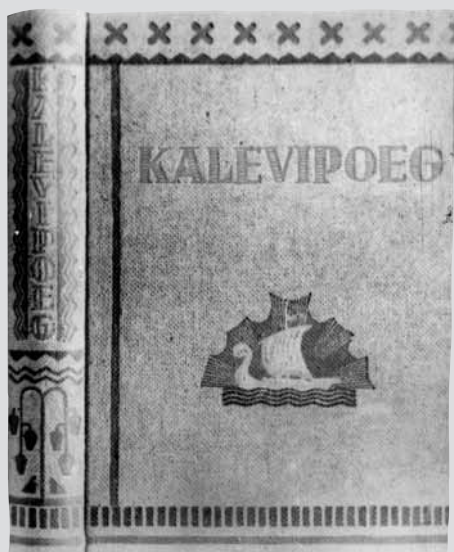
Koostanud ja kommenteerinud Ivi Tomingas

Eesti Filmiarhiivi fotonurk

Lehekülg esimesest eestikeelsest trükisest, Wanradt-Koelli katekismusest.

Fotografeerimise aeg ja fotograaf teadmata. Foto originaal on klaasnegatiiv, seega foto ise võib olla üle saja aasta vana. 2-935

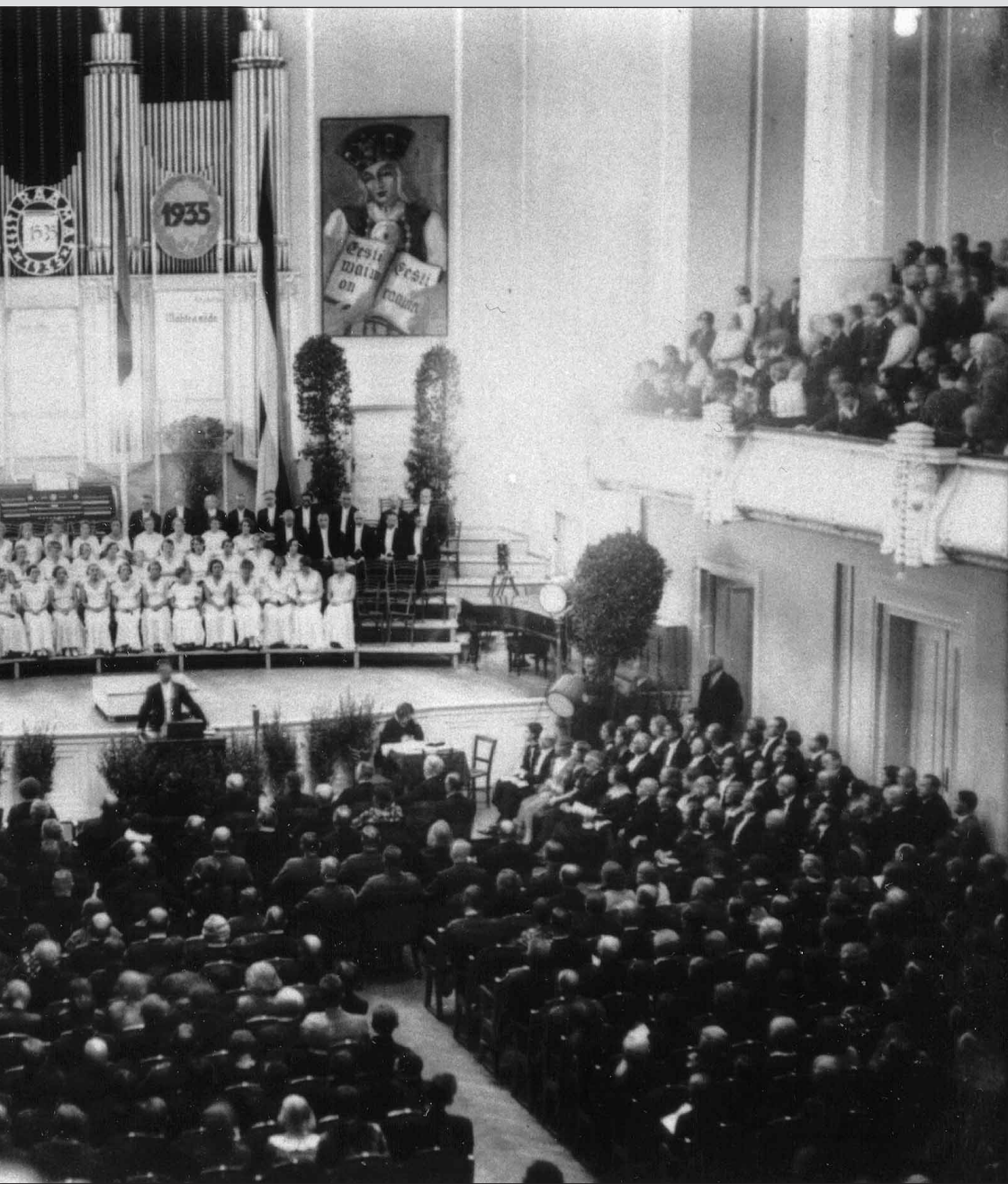

Eesti raamatu 400. aastapäeva puhul välja antud iluköites raamatud. Köidetud Eduard Taska nahkehistöö ateljees, 1935. Fotograaf teadmata. 4-1092

SAATKE OMA ARVAMUSED

Eesti raamatu 400. aastapäeva aktus Estonia kontserdisaalis 8. septembril 1935.

EKF-I ringvaade nr 5. Operaator K. Märskä. 0-6697

Raamatuaasta aktus Estonia kontserdisaalis 8. septembril 1935. Operaator K. Märskä. 0-6699

Kirjanik Fr. Tuglas raamatuaastale pühendatud aktusel 8. septembril 1935. Operaator K. Märska. 0-55466

Kunstnik A. Laikmaa raamatuaastale pühendatud aktusel. Operaator K. Märska. 0-55467

Väljapanek näituselt "Eesti Raamat 1525–1975"
Tallinna Kunstihoones.
Fotograaf Elmar Köster.
0-110744

Väljapanek näituselt
"Eesti Raamat 1525–1975".
Fotograaf E. Köster.
0-110742